

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמנוא בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בגטיאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת משפטים – שקלים

בס"ד, עש"ק פרשת משפטים
כ"ח שבט תש"ע – שנה א' גליון ז'

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"צ	מוצ"ש	ר"ת
ירושלים	4:47	6:01
ביתר	4:48	6:02
בית שמש	4:46	6:00
בני ברק	5:02	6:02

מבוסס על חידושי מו"ל אדר"י ליל א' טע"ב 12 חלקים
נא לשבור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דיודי"ן עם ד' אותיות (לקו"ת תהלים קכג), שעל ידי
בחינת חכמה נתקן הכול, כמ"ש בחכמה יבנה בית
(משלי כד ג), שמתנהג עם כל מידותיו בחכמה
ובדעת.

ליקוטי דיבורים

עין תחת עין שן תחת שן יד תחת
יד רגל תחת רגל. (כא כד)
אפשר לומר בדרך רמז, שהר"ת של
ע"ן ש"ן י"ד ר"גל הוא 'עשיר', והכוונה
בזה שהתורה מלמד איך צריך העשיר
להתנהג בנתינת הצדקה, 'עין' שיתן
צדקה בעין יפה ובסבר פנים יפות
בטובת עין, 'שן' מרמז לפייסו בדברים,
כמאמר חז"ל במסכת בבא בתרא (דף
מ:), אמר רבי יצחק, כל הנותן פרוטה
לעני, מתברך בשש ברכות, והמפייסו
בדברים מתברך בי"א ברכות. יד'
שנותן בידו הצדקה, 'רגל' שהוא
בעצמו הולך לעני ליתן לו הצדקה,
ולא שהעני יבוא אצלו.

(ליקוטי דיבורים תשס"ב)

וממשיך
התורה לומר
'אם בגפו יבא
בגפו יצא'
היינו כמו
שאומרים
חז"ל במסכת
בבא מציעא
(דף ק.), על
הפסוק ברוך
אתה כבואך
וברוך אתה
בציאתך (דברים
כח ו), שתהא

יציאתך מן העולם כביאתך לעולם, מה ביאתך
לעולם בלא חטא, אף יציאתך מן העולם בלא
חטא. וזהו 'בגפו' בגי' יחוד צ"א, שאם 'בגפו יבא'
שהתנהג בעולם רק למען יחודו ואחדותו יתברך
ובתיקון כל מידותיו, אז יהיה 'בגפו יצא' מן העולם
בשלימות היחוד בלי חטא.

'אם בעל אשה' שאם מקדשים עצמם במותר לך,
שעושים הכול למען תיקון 'הוא' שיהיה ו"ה משם
הוי"ה שלם עם י"ה, וגם א' של כסא, אז 'ויצאה
אשתו עמו' יהיה להם בנים שישרה עליהם
השכינה בחינת 'אשתו'.

(נאמרו במ"ש תשס"ט לפ"ק)

כי תקנה עבד עבדי שש שנים יעבד ובשבעת
יצא לחפשי חנם. (כא ב).

אפשר לומר ולפרש הפסוק הזה, שזה ידוע מה
שביאר מרן קוה"ק רבי ישראל בעש"ט זי"ע (תוי"י
בסופו, ובמקור מ"ח בראשית נא), בענין מה שצריך
האדם לתקן את כל השבע מדות שהם חג"ת
נהי"ם, כי בכל מדה ומדה יש בה צד הרע וצד
הטוב, וצריך האדם להפכם ולהשתמש בהם
ולהביאם אל הקדושה, וכשמהפך את כל מידותיו
לקדושה, אז הוא בא לבחינת מלכות, שישלוט על
כל מידותיו לעשותם לצד הטוב בלבד, וממליך את
השם יתברך עליו, ואז הוא מגיע לבחינת שבת
שהוא בחינת מנוחה ממלחמת היצר, כי כבר הפך
את כל מידותיו לקדושה.

וזה מה שמרמז כאן התורה, 'שש שנים יעבד' היינו
שצריך לעבוד כדי להפוך כל הששה מדות
לקדושה, ועל ידי זה יגיע 'ובשבעת יצא לחפשי
חנם' שיהיה לו מנוחה וחפשי ממלחמת היצר
וניחא לקב"ה בחינת שבת.

וזהו 'יצא' צ"א בגי' יאהדונה"י, שהכול הוא עושה
למען יחודו ואחדותו יתברך שמו. וזהו שאיתא
בזה"ק (ח"ג כט. קכד:), שתלמידי חכמים נקראים
שבת, היינו שהודכנו בכל מידותיהם עד שכאו
למדרגת השבת ניחא ממלחמת היצר. בסוד מה
שאמר דוד המלך בתהלים (קט כב) ולכי חלל
בקרבי.

והאיך הוא יכול להגיע לזה על ידי 'כי תקנה' היינו
כי קנ"ה בגי' שם אהי"ה דההי"ן עה"א השורש,
שהוא בבחינת צלם אלהים שיש לאדם, שצריך
לתקנם מתחילה, וגם ע"י 'עבד' בחינת שם ע"ב

דברי תורה מרבתינו ז"ע

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִׂים לְפָנֶיהֶם. (כא א.)

אפשר לומר שראשי תיבות של הפסוק נדרש, שצריך הדיין להיות מתון בדין. וזהו, 'אלה' ר"ת 'יצוה אותם לעשות הדין, 'המשפטים' ר"ת 'הדיין מצוה שיעשה פשרה מ"ט' יעשה משפט, 'אשר' ר"ת 'אם שניהם רוצים, 'תשים' תשמע שניהם יחד מ'דברים, 'לפניהם' ל'א פני נדיב יהדר הדין מ'חבורו, עיין ראשית חכמה פרק הדיינין.

(זקן ביתו/ אבות מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְאִם לְבָנֹו יִיעָדְנָה פְּמוֹשֵׁפֶט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. (כא ט.)

ר"ל שמעתי מאמנו הרב הקדוש איש אלקים רבי יצחק יהודה יהואל זלה"ה בשם מרן הבעש"ט זלה"ה, שהיה מספר מעשה זו, שבכעיר כראד היה בית הכנסת אחת, שהיה שם השראת השכינה תמיד בלי הפסק, והמעם כי תלמידי חכמים שהיו מתפללים ולומדים שם, עשו ביניהם סדר שלא יהיה נפסק בבית הכנסת הזה מלימוד התורה אפילו רגע אחת, לזה היה שם השראת השכינה תמיד. ואחר כמה דורות בימי הבעש"ט זלה"ה עמדו שם רשעים גמורים להכעיס נגד הש"ת, ושלחו את התלמידי חכמים משם, וכיטלו אותם מלימודם שם כלל, והיה השכינה מקוננת באווה מקום אני ישרה שכינתי בעולם הזה תוך ישראל, יצא כרוז מלמעלה ואמר, יש להקב"ה בן יחיד בעולם העשיה הזה, ורבי איציקיל דראביטשער נקרא, ודר שם גם כן, שם תלך השכינה להשרות עליו. עד כאן.

וזהו שאמר הכתוב הקדוש, 'ואם לבנו ייעדנה' כלומר שתמצא בעולם הזה בכל דור ודור, צדיק כזה שמיחד יהודים קדושים בכל עת ובכל שעה, כמו שנהגו אמנו ר' זלה"ה, או 'כמשפט הבנות יעשה לה' וכתב רש"י זלה"ה 'שאר כסות ועונה', העולה מספר אלף ק"ו, יחוד של שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחת, 'כמשפט הזה יעשה לה' בתמידות, כמו שכתב אמנו ר' זלה"ה בהיכל הברכה שלו על התורה.

(בן ביתו/ מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

זָבַח לְאֱלֹהִים יִתְּרָם בְּלִמְתֵי לְהוֹי"ה לְבָדֹו. (כב יט.)

אפשר לומר ולרמוז כדי להבין את הפסוק הקדוש הזה כמין חומר, שזה יודע מהגמרא (פסחים נ:): שאמרו, לעולם ילמד אדם לשמה, שזהו התכלית אמיתי שאדם הישראלי צריך ללמוד התורה הקדושה לשמה, אבל אם אי אפשר לו ללמוד תורה לשמה, או מותר לו ללמוד אף תורה שלא לשמה, אבל רק בדרך ארעי, שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שהוא לומד כדי שאח"כ יוכל ללמוד לשמה, אבל אם הוא לומד כל ימיו רק שלא לשמה לקנטור, כמו שכתב שם התוספות במסכת פסחים בפרק מקום שנהגו (שם ד"ה וכן בעושים), אז נוח לו שלא נברא.

וזה אמר הפסוק 'זבח' בני' טו"ב, וזה אמרו חכמו"ל (ע"ז ט:): אין טוב אלא תורה, 'אלאקים יחרם' שהוא לומד שלא לשמה רק לאחרים, כמו שפירש הגה"ק בעל 'נעום מגדים' על הפסוק 'לא יהיה לך אלהים אחרים על פני' (שמות כ ג) שהוא עובד התורה והמצוות רק לזולתו ולא להשם יתברך כביכול, ולכן אם הוא כבחינת זה או 'חרם'. רק 'בלתי לה' לברו' ואפילו אם הוא עכשיו לא לגמרי לה', רק הוא רוצה להגיע לעשות לשם ה', אפילו שעכשיו הוא שלא לשמה, כי אי אפשר לו להתחיל תיכף ומיד בתורה לשמה, גם כן טוב. והשם יתברך יעזור לנו ישועה שלימה בקרוב בתוך עם סגולה במהרה בימינו אמן סלה.

(מעשה שלום/ מרבינו שלום מקאמרנא)

אִם פָּסַף תִּלְוָה אֶת עַמִּי אֶת הַעֲנִי עֲמָךְ לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנֶשֶׁה לֹא תִשְׁמֹנוּ עִלְיֵי נֶשֶׁף. (כב כד.)

מבואר בוורה הקדוש (וירא קד): עתידים צדיקים להחיות מתים, והיינו אותן שדינם הוא שלא יקומו בתחיית המתים, מלוא בריבית וכיוצא. אבל אם היה דבוק לצדיק באהבה ובאמת, יהיה בכח הצדיק להקים אותם, כן נראה לי יצחק יהודה יהואל.

(זוהר ח' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

מְדַבֵּר שֶׁקָר תִּרְחַק וּגְוִי. (כג ז.)

ושורש כל מידות אלוהיות הוא אמת, כי אמת חותמו, שכל מעשיך יהיה לשם אל עליון, לעשות נחת רוח לקוני בוראי יוצרי עושי, ואף שתהיה במדרגה הפחותה יהיה לך אמת, 'אמת מארץ' אעפ"כ 'תצמח' (תהלים פה יב), אף שתעשה איזה דבר שהוא בארציות ובמדרגה הקמנה, אבל אם הוא באמת, יצמח זרע קודש לכל טוב מזה.

וכל מעשיך תדקדק מאוד שיהיה לשם שמים, ובבקשה רנה תפלה לאל עליון שיעזור לך אחי לזה. ואם תרבק נפשך לאמת חותמו, הרי כל מדות הקדושות הם אצלך. ואם בשקר, כל המידות הרעות הם אצלך, ומלך עליון יעזור.

(אוצר החיים/ מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְכָבֵל אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי אֲלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֻרִים לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עֲלֵי פִיךָ. (כג יג.)

הנה חכמו"ל אמרו (ע"ז נא): השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה. ובספר 'נעום מגדים' מבאר דבמאמר 'אנכי' נכללים כל הרמ"ח מצות עשה, ובמאמר 'לא יהיה לך' נכללים כל השם"ה לא תעשה, דעל ידי שעובר ח"ו איזה לא תעשה, נותן ח"ו כח לסמרא אחרא.

וידועים דברי מרן אלקי הבעש"ט זצלה"ה ז"ע, דאדם העובר עבירה ח"ו לא ימלט שבעצמו יספר בלא מתכוון על העבירה שעבר, וידוע המעשה מהבעש"ט הקדוש ז"ע עם העגלון.

וזה מרמז לנו הפסוק כאן: 'וכבל אשר אמרתי אליכם תשמרו' היינו שלא לעבור על הלא תעשה אשר נכללים במאמר 'לא יהיה לך אלהים אחרים', 'ושם אלהים אחרים לא תזכירו' לשון זכר והשפעה, שלא תתן ח"ו ע"ז כוח והשפעה להסמרא הנקראת 'אלהים אחרים', 'לא ישמע על פיך' בכדי שאח"כ אתה בעצמך תספר בדיבורך שלא במתכוון את אשר עשית עבירה כהנ"ל מהבעש"ט ז"ע, וזה דבר נפלא כפתור ופרח.

(פרי חיים/ מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

רְאשִׁית בְּפִרְי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית הוֹי"ה אֶלְהֵיךָ וּגְוִי. (כג יט.)

אבל באמת לאו כל מוחא סביל דא, שיהיה נפשו דבוקה באל עליון, לעשות עם כל הדברים שבעולם יחודים וקישוטים וצרופים, והאל יתברך ברוב אהבתו לעם הקדוש צוה להביא בכורים למקדש, ובוה עושה יחוד גדול וגורא להעלות נפש כל חי, ועל ידי מצוה זאת נקשרים כל התפצוים והעשיות והנאת עולם הזה באל עולם, כי הכל הולכין אחר הראשית, כיון שגילה בפעם הראשון שכל כוננתו להעלות נפש כל חי לאל עולם, או כל מה שיש לו מפירות ותבואת הארץ הכל נתקנו ונתבררו, והוא סוד דורון של תלמיד חכם, והבינהו מאוד כי יש בכח הצדיק לתקן הכל, וכל מה שיש לאדם הזה נתקן בדורון הזה, וזה היה עבודת הבעש"ט זכותו יגן עלינו עם תלמידי תלמידיו, כי לפעמים הצדיק עובר במקום אחד באיזה יחוד שמו יתברך ובמחשבה קדושה, ומתקן כל עשבי השדה.

(אוצר החיים/ מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְעִבְדְתֶם אֶת הוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם וּבְרַךְ אֶת לְחֶמְךָ וְאֶת מִימֵיךָ וְהִסְרְתִי מִתְּלָחָה מִקִּרְבְּךָ. (כג כה.)

ר"ל שהוא ממש כמו עבד לארון, אם ניכר לארון שהעבד שלו עובד לו באמת לבנו בלי שום פרס, אלא מאהבה לארון שלו, ואת ניכר לארון כשהעבד עובד לו מה שלא צריך לעבוד לו, או בודאי לא צריך העבד להחזיק במחשבה כל מה שהוא צריך לפרנסה וכיוצא בו לכל הצמצויות שלו, לפי שארון רואה בו שהוא עובד לו באמת לבנו, או משגיח הארון בכל השגחות פרטיות שלא יהיה נחסר לעבדו שום דבר בעולם, כדי שיהיה יכול לעבדו בדתת זך ושלום, לעבדו בשלימות גדול.

כך קב"ה עם ישראל הקדושים אמר התורה הקדושה, שתחילה כל העיקר 'עבדתם את ה' אלהיכם' בכל לבבכם ובכל נפשכם, מתוך אמת לבבכם, או כדאי במילא משגיח הקב"ה עליכם בהשגחה פרטיות, 'ובירך את לחמך' בשפע גדולה קדושה 'ואת מימך', 'הסרותי מחלה' יצר הרע 'מקרבך' ותעבד להקב"ה בשמחה ובטוב לבב מרב כל, הכל לפנים משורת הדין באהבה גדולה אמן.

(בן ביתו/ מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע

כוונת הברכות. סימן ה.

יזהר בהזכרת השם לומר אותה בכוונה וביראה, ויאמר בבוקר, מודה אני לפניך שאתה הוא הו"ה אלקי אחד יחיד ומיוחד, מיוחד באה"ה אשר אה"ה, הוא היה הוא הוה והוא יהיה ראשון ואחרון, לפניו לא נוצר אל ואחריו לא יהיה.

וכשאזכיר שם אדנ"י ב"ה וב"ש הכוונה, שהוא ב"ה וב"ש אדון על הכל ומושל בכל שומע תפלה מכל בריה הוא לבדו ומאזין ומושיע את הכל והוא מנהיג ובורא לכל הברואים ואין לו תמונה וגוף ודמיון להשיג בשכלנו שום מהות באמיתות מציאותו והוא עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, אין סוף ואין תכלית, והוא נותן שכר למי שעובד אותו ומקיים מצותיו ומעניש למי שיעבור על מצותיו ודבריו.

וכשאזכיר שם הקדוש אדנ"י ברוך הוא וברוך שמו וכתבתו שם הקדוש הו"ה הכוונה שהוא היה הוה ויהיה מהוה את הכל ומחיה את הכל ואין שום דבר קטן מקרה אלא הכל בהשגחתו יתברך. ואלופו של עולם הוא בכל דבר ודבר בהשגחה פרטיות על כל דבר קטן וגדול ומאתו יתברך בניי חיי ומזוני וכל מיני השפעות טובות. והוא יחיד ומיוחד אחדות שאין כמותו אחדות, ומנהיג עולמו על ידי עשר ספירות כתר חכמה בינה חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות, ואיהו וחיהוה חד בהון ואיהו וגרמוי חד בהון, והכל אלהות אחד יחיד ומיוחד, לא שניא ולא אשתני. ואור אחדות אלהותו מתפשט בבריאה ויצירה ועשיה עד נקודות התהום להחיות הכל, כי הוא מחיה את הכל ומהוה את הכל והוא ראשון והוא אחרון והשגחתו בכל נמצא שבעולם ויודע ושוקל וסופר מעשה בני אדם ומחשבותם הנעלם מכל רעיון ולית אתר פנוי מניה, והוא עתיד ליגאול אותנו בקרוב ואני מאמין ומצפה ליום ישועה שיתגלה כבוד מלכותו והשגחתו בפרטי פרטיות לעיני כל חי על ידי נאמן ביתו משיח בן דוד.

וכשאזכיר שם אלקי"ם, הכוונה שהוא הו"ה אלקי"ם אמת אלקי"ם חיים ומלך עולם תקיף ומושל ברצונו הפשוט ובעל היכולת, ומשה ראש הנביאים אמת ותורתו תורת אמת, אב לחכמים ולנביאים לקודמים ולבאים אחריו, ונתן לנו תורת אמת לעד ולעולמי עולמים ובטל תורתו יחיו כל המתים ויעמדו בגוף שלהם כימי קדם שהיו בזה העולם בעת שתעלה הרצון במהרה בימינו.

ויועיל לו זה התפלה אם על ידי אונס ישכח מלכוין באיזה שם:

באשל אברהם (בוטשאטש) (ת' סי' צח) כתב שאם אמר קודם תפלתו הריני מכוון וכו' לשם יחוד וכו' הרי זה כגילוי דעת על כל כוונת השמות שיאמר בתפלתו, ובאמרו בשם כל ישראל כוונתו על כל הכוונות הראויות שבתפלה, ומ"מ כשאין עליו שכחה או מהירות יש עליו לכון הכוונה הנכונה היטב, וראה מה שנדפס בסיפורים מהגאון הנ"ל נוסח הריני מכוין וכו' לכוונת השמות קודם התפלה. ובספר טעמי המנהגים (אות כט) הביא בשם הרה"ק מאפסא שאמירת אדון עולם לפני התפלה נחשבת כמסירת מודעה על כוונת השמות.

מעשה אבות

וְשַׁחַד לֹא תִקַּח כִּי הִשְׁחַד יַעֲזֹר פְּקָחִים וְיִסְלַף
דְּבָרֵי צְדִיקִים. (כג ח)

והדרש אפילו צדיק גמור ונוטל שוחד נסמית עינו, והוא דבר מפליא איך יקח צדיק גמור שוחד.

והענין, שהיה מעשה אצל אדמו"ר מו"ה אברהם יהושע העשיל מאפסא, בימי חורפו שהיה רב בקאלביסוף וחמש עיירות היו שייכים לו, וישב בד"ץ משפט גדול עם איזה דיינים, והדיינים קבלו שוחד, והיו מטין לזכות אותו שנתן להם, והוא לא הסכים לדעתם, ואמר שאין כך הלכה, והדיינים אמרו לאותו האיש שיראה לשחד את הרב, והוא ידע שהוא מן הנמנע שהוא צדיק גמור, ונתנו לו עצה שיניח בבגד של ראש חדש סך רב של זהובים אדומים, וכך עשה, ואיש לא ידע מזה, ומכל שכן הרב.

וכשבא בפעם השנית וישב בד"ץ עם הדיינים, ראה שהסכימה דעתו לדעת הדיינים, שתק ואמר דינו לבקר משפט (ירמיה כא יב) ודחה אותם, והלך לחדרו ובכה בכיות לפני אדון כל, על מה נטה דעתו לדיינים, שהרי באמת אין זה דין אמת, והיה זה כמה ימים שדחה המשפט מלגלות דעתו, עד שהגיע יום ראש חדש ולקח בגדיו והרגיש שהוא כבד הרבה, ונתן ידו לכיס הבגד ולקח משם כמה זהובים זהב, ושאל לאשתו מי היה כאן איש כזה שיניח מעות כזה בכגדו, וחקרו הדבר עד שנגמרה דעתם שלא היה שם איש כזה אלא אותו בעל דין, ושלח אחריו וגזר עליו בחרם ואיים עליו עד שהודה לו, והחזיר לו, ואמר לו, לך רשע, איני יושב עוד בד"ץ זה.

ואמר הצדיק זהו שכתוב 'ויסלף דברי צדיקים' אפילו צדיק גמור ובלי ידיעה כלל קיבל שוחד, נסתלף דבריו.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

רבינו יצחק אייזיק ב"ר צבי מסאפרין ב' דר"ח אדר תק"ט

אבי שלשלת קאמורנא

באחד מימי שבתות החורף כאשר רבינו שב לביתו לאחר תפילת שחרית, הבחין רבינו שלפני בית המזיגה עומד עגלה של אחד מאצילי פולין, ובתוכו היו שתי נערות עבריות לבושות שמלות דקות של קיץ ורועדות מקור, כאשר שאל להן רבינו לאן הן מובילות אותן, ענו לו: שאביהן של אותן הנערות היה חייב כסף בעד חכירות בית מזיגתו, וכיון שלא היה לו מה לשלם, לכן הן מובלות כשבויות למכרן לעבדים ולשפחות, מיד כאשר שמע זאת רבנו נחרד מאד, וכנס לביתו לספר להרבנית הצדקנית את כל מה שראו עיניו, ויבואו שניהם לידי החלטה למכור את כל רכושן אשר להן, ואף שלא היה סיפק בידן לזו ונתנו בעירבון מכל אשר נמצא בידם בכדי לפדות הנערות השבויות מידי שוביהן, ובכן הילדות נשאר בביתן וגידלן רבינו ממש כמו שהיו בנותיו ואף הכניסם לחופה, ביום הראשון נכנס אורח עני לביתם ולא היה ביד רבנו מה ליתן לו לשבוע נפשו אחר שכילה כל רכושו בשביל פדיון שבוים, עמד והתנצל לפניו וסיפר לו את כל אשר קרהו, ותילך הרבנית אל השכינות לבקש מהן קצת לחם וחמאה להשביע נפש האורח, וכאשר סעד את לבו ובירך, אמר להן: הנני הולך לדרכי והנני רוצה להניח ברכה אל תוך ביתכם, הגידו נא לי במה אברכם אם בעושר או בבנים תלמידי חכמים צדיקים ויראי ה', מיד ענו זאת הברכה אשר תברכנו בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות, ובכן אמר להן האורח שתזכו להוליד בנים שיהיו למאורות בישראל, ורבים מזקני החסידים אמרו שהיה זה אליהו הנביא זכור לטוב. ואח"כ נולדו לו חמשה בניו ארזי התורה אדירי ארץ שהאירו את שמי יהדות גאליציע והונגריה אשר אלפים ורבבות הסתופפו בצילם, ועד ימינו לא כבתה הגחלת, ה"ה הבכור הגה"ק רבי **צבי הירש מזידיטשוב** ז"ע בעל יעטרת צבי על הזוה"ק ועוד, והשני בדומה לו רבינו הגה"ק רבי **אלכסנדר סנדר מקאמורנא** ז"ע בעל הזכרון דברים' מיסד שושילתא קדישא לבית רבותינו הקדושים מקאמורנא ז"ע"א אשר לאורם ניסע ונילך עד ביאת הגואל, והשלישי הרה"ק רבי **משה מסאמבור** ז"ע בעל היתפלה למשה', והרביעי הרה"ק רבי **ישכר בעריש מזידיטשוב** ז"ע, והחמישי הרה"ק רבי **ליפא מסאמבור** ז"ע.

הסתלקותו

לפני שנסתלק רבנו נאנח רבינו ואמר אל הרבנית: הנה אנחנו הולכים ומזקינים ואין בידנו מאומה לבוא לפני מלך מלכי המלכים, ענתה לו הרבנית: במסלי"ה נעלה. בחמשה בנינו אשר שמותיחן מרומז בתבית במסלי"ה, ה"ה **בעריש משה סנדר ליפא הירש**, בכח תורתם וקדושתם נעלה, וביום ב' דר"ח אדר שנת תק"ט כאשר היה רבינו בעיר סטרי סתלק ושם מנוחתו כבוד, ז"ע.

כמו"כ היה רבינו בקשרי ידידות עם הגאון המקובל ר' **משה מדראנטשין** זצ"ל אב"ד סאמבור, בעל המגיד משנה על המשנת חסידים, שכשהיה ר' משה יוצא את העיר היה תמיד מתכוין לעבור את ביתו של רבינו כדי להשתעשע עמו בדברי תורה. ומסופר שפעם אחת כאשר בנו של רבנו הרב הקדוש ר' **אלכסנדר סנדר מקאמורנא** ז"ע נקעה לו עין אחת ממקורה, ואמו הרבנית הינדא הבהילה אותו אל אביו, הרגיע לה רבינו את רוחה, באמרה לה: שאין לה מה לפחד, שהרב דסאמבור בדרך לפה והוא ירפא את העין, וכן היה שהרב ר' משה הגיע ואחזו בידיו הקדושות את העין ותקע אותו בחזרה למקומו. וקשרי הידידות נמשכה ג"כ עם בנו מ"מ הגאון המפורסם ר' **יצחק חריף** זצ"ל, כאשר ג"כ היה מגיע מדי פעם להתאכסן בצל רבנו, ולמדו אז ביחד כל הש"ס עם ראשונים ואחרונים.

גדולת רבינו

רבינו היה למדן גדול וגאון מופלג בשבע חכמות, וששה סדרי משנה היו שגורים לו על פה, והיה בקי מופלא בש"ס ובארבעה חלקי השלחן ערוך, עד שאמר עליו בנו הגה"ק רבי **צבי הירש מזידיטשוב** ז"ע: אנא חלא בר חמרא (חומץ בן יין) לגבי אבא, והעיד על אביו שהיו לו שלש מידות טובות. א. שמעולם לא סעד על שולחנו מבלי שישעד עמו ג"כ אורח, ואם לאו היה מתענה. ב. שבשעת שולחנותיו היה נשמעים ממנו דברי תורה, וכן היה מצווה לבניו לומר דברי תורה. ג. מעולם לא סיפר לא בגנותם ולא שבחם של אחרים. והיה מסיים: מילא לגנאי דאס קאנן מיר אויך, אבל לשבח דאס קאנן מיר נישט אוספירן (מילא לגנאי גם אני יכול אבל לשבח אין ביכולתי). גם היה רבינו בקי גדול בענייני חשבונות וכד', והוה עובדא שאחד מגדולי האצילים ממדינת פולין היה לו חשבונות קשים ומסובכים בעסקיו, אשר כל אמרכליהם ופקידיהם לא היו יכולין למצוא מוצא מהסבך הזה, עד שבליט ברירה פנו אל רבינו שהיה מפורסם לחכם ופקח, ובמעט עמל הצליח לפענח ולישר את הדבר לתמהון לב כל הפקידים והאמרכלים.

הכנסת אורחים

רבינו אשר לא היה רוצה ליהנות מהרבנות והיה נהנה מיגיע כפיו, החזיק בחכירות בית מזיגה על אם הדרך בואכה לעיר סאפרין, והיה נהוג אז אשר הדרך היתה חסומה בקורה לרוחבה של פתח העיר, וכל מי שהיה עובר היה צריך לשלם מכס, ורבינו אשר הוא היה צריך לגבות דמי המכס, הושיב שם יהודי ירא שמים והיה כל יהודי שעבר בדרך פטרו מן המכס, ולא זו בלבד אלא היה גם מכניס לבית רבינו והיה מאכילתו ומשקהו ועי"ז היה מפזר ממון רב לצדקה.

תולדותיו

הגה"ק רבי **יצחק אייזיק מסאפרין** זצוק"ל, נולד לאביו הגה"ק ר' צבי בן הגה"ק ר' אלכסנדר בן הגה"ק ר' צבי, חתן הגאון הגדול המפורסם ר' יום טוב ליפמאן הלוי העליר בעל ה**תוספת יום טוב** זצ"ל אב"ד דקראקא והגילות יצ"ו. ושם אשתו הרבנית הצדקנית מרת הינדא עי"ה בת ר' צבי נלבי"ע כ"ז טבת תקע"ו, המפורסמת בעבודת ה' בקדושה ובטהרה ואשר היתה נוהגת תמיד לקום בחצות לילה ולהעיר את ילדיה ולקונן יחד על חורבן בית מקדשנו ותפארתנו.

בצל רועי החסידות

רבינו היה מגדולי תלמידי האשל הגדול והנורא איש האלקים רבינו **אלימלך מליזענסק** ז"ע. ומסופר שבעת הסתלקותו של רבינו בעל הנועם אלימלך, ראו תלמידיו איך שבכל פעם פותח הוא את עיניו כאלו הוא מחפש איזה דבר, ובאותו הזמן נודע לרבינו שרבו הקדוש שוכב על ערש דוי, ומיד שם פעמיו להיות אצל רבו בשעת הסתלקותו לחיי עלמא, ותיכף כאשר בא רבינו לביתו של רבו הקדוש, אמר לו בזה הלשון: וואס האט איר אייך אזוי לאנג פארזמט איך ווארט שוין אויף אייך לאנג (למה התמהמתם כל כך הרי אני מחכה לכם זמן מכבר), ומיד יצאה נשמתו הקדושה בטהרה. ואחרי פטירת רבו הקדוש הסתופף רבינו בצלו של מ"מ רבינו הקדוש **החזן מלובלין** ז"ע, וגם רבינו מלובלין הראה לו אותות חיבה כחד מגדולי תלמידיו, עד שפעם אחת ביום השבת נתן הרה"ק מלובלין את הבעקיטשע הלבן שלו והלבישו את רבינו, אשר לא עשה כן רק ליחידי סגולה, ומאז נהגו בניו ונכדיו של רבינו ללבוש בשבת קודש בגדי לבן. וכן הרה"ק ר' **יצחק מדרהביטיש** ז"ע היה נוהג לבוא מידי שנה בשנה למשך חודש ימים לחסות בצל רבינו, כאשר רבינו היה מקצה לו חדר מיוחד והיו משתעשעין ביניהן בדברי תורה.

בצל גדולי הדור

רבינו היה בבחינת תלמיד חבר להגאון הגדול בעל **הקצות החשן** זצ"ל, כאשר קשרי הידידות נרקמה כשהיה רבינו סופר בבית בעה"ב אחד, והקצה"ח היה מלמד באותו בית בעה"ב, והמשיכה ביתר שאת כאשר בעל הקצה"ח נתקבל לרבנות בעיר סטרי הסמוכה לעיר סאפרין, והיה רבינו נוסע אליו להשתעשע עמו בדברי תורה לברר וללבן כל הדברים הקשים ולפשט את כל ספקותיו בש"ס ופוסקים, והיה רגיל רבינו לומר שבוה שנוסע לבעל הקצה"ח הרי הוא מקיים את דברי הפסוק, 'כי יפלא ממך דבר למשפט וגו' וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך ובאת אל הכהנים והלויים וגו' (דברים יז ח-ט), ורבינו הקצה"ח הרי הוא כהנא רבא, ושפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו.